

דברי תורה וחינוך

א סולת פלבוץ

ראש השנה | הרב רן שם טוב מנהל ישיבת אלוני הבשן

בס"ד

ראש השנה ומסירות הנפש של עם ישראל

השנה ראש השנה חל בשבת.

משמעות הדבר שאנו לא תוקעים ביום הראשון של ראש השנה אלא רק ביום השני של ראש השנה, וגם בו התקיעות הם רק מדרבנן ולא מדאורייתא.

הסיבה שלא תוקעים ביום זה, נתונה במחלוקת בין התלמודים בבלי וירושלמי, ואנו נלך עם דרכו של הבבלי: גזירה שמא יקח את השופר ויטלטל אותו, ויחלל את השבת, ומשום החשש הזה גזרו חכמים שלא לתקוע בראש השנה שחל בשבת.

גזירה זאת נראית תמוהה, האם בגלל שיש אנשים שלא מקפידים מספיק על הלכות שבת עם שלם יפסיד את המצווה המיוחדת כל כך של השופר ואת הפעולה הרוחנית הגדולה שגורמת השופר? ולא רק הפסד יש כאן, אלא יש בכך אפילו "סיכון", כפי שהגמרא אומרת: "כל שנה שאין תוקעין בתחילתה, מריעין לה בסופה מאי טעמא? דלא עירבב שטן!"

"המשך חכמה" מבאר באופן מופלא את טעם הדבר וכך הוא מסביר:

עם ישראל ורבש"ע הם כמו שני אוהבים, שכל אחד חושש לכבוד רעהו, עם ישראל לכבוד ה' וה' לכבוד עמו האהוב.

לכן אחרי שידוע לנו גודל התועליות (התועלת) ממצות שופר, אשר אם יבוטל - אף באונס - הסכנה גדולה, ובכל זאת אמרו ישראל פן יבולע חלילה למצות שבת אשר מעיד על קדושת שמו יתברך, כי חידש עולמו מן האין הגמור, יהיה מה! יעבור עלינו מה, ויתקדש שמו יתברך! יקטרג השטן ולא יכנס זיכרוננו לאבינו שבשמים לטובה, אך לא יבולע לשבת המעיד על קדושת שמו יתברך, פן יעבירונו ד' אמות ברשות הרבים ויתחלל שמו חלילה.

עם ישראל מוכן בשביל שלא יחללו את השבת המעידה על שמו של אהובו, רבש"ע, לוותר על כל מצוות השופר עם כל המחירים שבעקבותיו.

מוסיף המשך חכמה:

ויתגדל ויתקדש שמה רבא! ועוקדים כולם עבור קידוש שמו יתברך. וכיון שכן, הרי זה גופיה מה שאין אנו תוקעים בראש השנה שחל בשבת, זה גופא עקידה רוחנית מופלגת ומועיל לרצות אותנו, כמו שמרצה זכרון שופר:

המוכנות שלנו לא לשים את עצמנו, את דיננו, והרצון לזכות בדין אלא את שמו של רבש"ע שמתבטא בשמירת השבת היא עצמה הזכות שמזכה אותנו בדין.

אלוהינו שבשמים פתח שערי שמים לתפילתינו, ותן שלום ביננו

שנה טובה ומתוקה